

RADIO- OG TV-NÆVNET

TV 2/Danmark

Direktionen

Rugaardsvej

5100 Odense C

På baggrund af en artikel i Fyens Stiftstidende den 16. december 2000 om eksponeringen af Galle & Jessens gule Ga-Jol i de første afsnit af TV 2's julekalender, "Pyrus i alletiders eventyr", besluttede Radio- og tv-nævnet at tage sagen op.

Det fremgik af artiklen, at ikke blot var Galle & Jessens gule Ga-Jol blevet flot eksponeret i de første afsnit af "Pyrus i alletiders eventyr", snart ville turen også komme til chokoladefrøerne. Ifølge artiklen havde Galle & Jessen lavet et par meget store frøer til julekalenderen, akkurat som man hjalp til med at fremstille en stor Ga-Jol-æske.

TV 2 har indsendt videobånd med julekalenderen fra den 9., 10., 15. og 16. december 2001.

Ga-Jol-æsken ses i tre af de fire udsendelser af julekalenderen, som TV 2 har indsendt. Ga-Jol-æsken står ved Pyrus's seng, den ses når handlingen foregår omkring sengen, og når der panoreres hen over "Nissebo". I udsendelsen den 9. december ses æsken meget tydeligt i et kort øjeblik, medens den i udsendelsen den 15. december ses i flere omgange, både tydeligt og halvt skjult bag nisserne eller andre rekvisitter, den 16. december ses æsken næsten skjult et kort øjeblik. I udsendelsen den 15. december, der bl.a. handler om, at der bliver tryllet levende frøer frem i hele Rigsarkivet, spiser rigsarkivar Bertramsen en chokoladefrø, som han

RADIO- OG TV-NÆVNET

MEDIE- OG
TILSKUDSSEKRETARIATET

NYBROGADE 10
1203 KØBENHAVN K
TELEFON 33 92 30 40
FAX 33 14 64 28
rtv@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

først pakker ud af guldpapir. I udsendelsen den 16. december spiser Pyrus en chokoladefrø i naturlig størrelse, der altså er meget stor i forhold til Pyrus. I denne sekvens eksponeres chokoladefrøen stærkt, men den fremstår ikke som et produkt fra Galle & Jessen.

TV 2 har den 9. januar 2001 oplyst, at julekalenderen er produceret af Nordisk Film & TV A/S i entrepriser for TV 2. Ifølge TV 2 fremgår det af entreprisekontrakten med Nordisk Film & TV A/S, at der ikke må forekomme direkte eller indirekte økonomiske tilskud til produktionen fra tredjemand, medmindre dette skriftligt er aftalt med TV 2. Ifølge TV 2 har man ikke over for producenten skriftligt godkendt, at der kunne gives direkte eller indirekte økonomiske tilskud til produktionen. Nordisk Film & TV A/S har endvidere skriftligt meddelt TV 2, at Galle & Jessen hverken direkte eller indirekte har givet økonomisk tilskud til produktionen, men at firmaet alene har været behjælpelig med tilvejebringelsen af rekvisitter, dvs. Ga-Jol-æskan og chokoladefrøerne i overstørrelse.

TV 2 anfører, at efter det for TV 2 oplyste er Ga-Jol-æskan fremstillet af Galle & Jessen til den af Adaptor Moving Pictures A/S producerede spillefilm "Pyrus på Pletten", som havde premiere i efteråret 2000. Ga-Jol-æskan blev genanvendt i forbindelse med produktionen af julekalenderen. Chokoladefrøerne blev fremstillet af Galle & Jessen alene til brug i julekalenderen.

Endvidere anfører TV 2, at det efter det for TV 2 oplyste ikke var Galle & Jessen, der rettede henvendelse til Nordisk Film & TV A/S eller TV med henblik på at få nogle nærmere angivne produkter placeret i julekalenderen. Efter et kunstnerisk ønske fra instruktøren om at sådanne rekvisitter skulle indgå i produktionen, rettede Nordisk Film & TV A/S' revisitor henvendelse til Galle & Jessen for at undersøge om firmaet kunne være behjælpelig med fremskaffelse af layout-materiale, forme m.v. til fremstilling af rekvisitterne i overstørrelse. Formålet hermed var at få materiale til at få rekvisitterne til at fremstå så naturtro som muligt.

TV 2 oplyser, at Galle & Jessen stillede rekvisitterne vederlagsfrit til rådighed for Nordisk Film & TV A/S.

Ydermere oplyser TV 2, at en tilsvarende fremgangsmåde er anvendt i forhold til andre producenter, eksempelvis producenten af den lineal, den limtube og det viskelæder, der ligeledes udgør en del af indboet i nissernes hjem "Nissebo", hvilket skulle være i overensstemmelse med almindelig praksis ved fremskaffelse af rekvisitter i forbindelse med dramaproduktioner.

Julekalenderens instruktør Martin Mische-Renard understreger, at anvendelsen af Ga-Jol-æskerne og chokoladefrøerne alene har kunstneriske/fortælmæssige årsager. Formålet med anvendelsen af de kendte mærkevarer i overstørrelse er at sætte Pyrus og udsendelsens andre nisser i perspektiv, hvilket bedst kan ske ved at lade nisserne optræde med letgenkendelige rekvisitter fra menneskeverdenen, såsom tandbørster, tændstikæsker, linealer, fingerbøl etc.

For så vidt angår anvendelsen af Ga-Jol-æskerne anfører instruktøren, at slik i forskellige versioner er meget brugbart, når det drejer sig om Pyrus, der er kendt som en stor slikmund. Det er imidlertid vigtigt, at der er tale om ting, som alle kender størrelsen på, hvis det skal tjene formålet bedst muligt. Ifølge instruktøren er nationale klenodier som Ga-Jol-æsker og chokoladefrøer velegnede, idet stort set alle kender størrelsen på disse.

TV 2 anfører endelig, at samtlige nævnte rekvisitter indgår som naturlige elementer i "Nissebo", uden at der særligt fokuseres på dem, endside at de i øvrigt fremhæves på særlig måde ved hjælp af kameraføring eller lignende. På baggrund heraf finder TV 2 ikke, at "Pyrus i Alletiders Eventyr" indeholder skjult reklame for Galle & Jessen eller andre producenter af de produkter, der i overstørrelse naturligt optræder i kalenderen.

Radio- og tv-nævnet har behandlet sagen på et møde den 1. marts 2001 og skal udtale følgende:

I henhold til reklamebekendtgørelsens § 24 forstås der ved sponsorering enhver ydelse af direkte eller indirekte tilskud til finansieringen af radio- eller fjernsynsprogrammer fra en fysisk eller juridisk person, der ikke selv udøver virksomhed ved udsendelse eller produktion af radio- eller fjernsynsprogrammer med henblik på at fremme den pågældendes navn, mærke (logo), image, aktiviteter eller produkter.

Det er Nævnets opfattelse, at der ikke er tale om et sponsoreret program, idet Galle & Jessen og de øvrige fabrikanter alene har været behjælpelige med fremskaffelse af rekvisitter efter et kunstnerisk ønske fra instruktøren, hvorimod det ikke har været hensigten med anvendelsen af Ga-Jol æsken og chokoladefrøerne at fremme produkterne. Dette må sammenholdes med, at værdien af de rekvisitter, der er stillet til rådighed, skønnes at være ringe i forhold til de samlede produktionsomkostninger.

Ifølge direktiv 89/552 EØF, artikel 1 d, er definitionen på skjult reklame: ”mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet af tv-radiospredningsorganets side i reklameøjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af dens fremhævelse.”

Det er Nævnets opfattelse, at der ikke forekommer skjult reklame for hverken Ga-Jol eller de øvrige produkter, der optræder som rekvisitter i julekalenderen. Fabrikkerne har ikke – udover at stille rekvisitterne til rådighed - betalt for, at deres produkter skal præsenteres, og produkterne fremhæves ikke på hverken mundtlig eller visuel vis. Der er tale om en eksponering af produkterne i det øjemed at stille nissernes størrelse i perspektiv. Eksempelvis optræder hverken Ga-Jol-æsken eller

chokoladefrøerne i alle udsendelser, og for så vidt angår de øvrige rekvisitter, der er stillet til rådighed af fabrikanter, er der ikke tale om en præsentation, der kan fremme salget af varerne.

Radio- og tv-nævnet finder - på basis af de foreliggende oplysninger - ikke, at programmet er i strid med § 64 eller § 73, stk. 8, i radio- og fjernsynsloven, selv om programmet måske har en vis kommerciel værdi for Galle & Jessen og de øvrige firmaer, der har været behjælpelige med at stille rekvisitter til rådighed.

Det er imidlertid Nævnets opfattelse, at der navnlig i udsendelser som TV 2's julekalender, der er rettet mod børn, bør udvises stor tilbageholdenhed med at eksponere mærkevarer, uanset at formålet med anvendelsen af de pågældende varer alene er kunstnerisk og fortællende, og uanset at fremhævelsen ikke er tilsigtet i reklameøjemed.

Mogens Kockvedgaard
formand

Jette Fievé
nævnsekretær